

**Conclusie van het seminarie van 15 januari 2015. Veel langer leven en actief blijven.
Sociale, demografische en gezondheidsperspectieven.**

De levensverwachting in goede gezondheid is een sleutelindicator voor verschillende beleidsdomeinen. De verschillen op het vlak van het aantal gezonde levensjaren naar sociale status is één van de meest treffende manifestaties van de sociale ongelijkheden die onze welvaartstaten nog kenmerken. Ook in de discussies betreffende de problematiek van het einde van de loopbaan en de pensioenleeftijd is het verwachte aantal gezonde levensjaren mogelijk een onderbelichte factor.

Het aantal (on)gezonde levensjaren is uiteraard ook, en vooral, een sleutelindicator voor de inschatting van de behoefte aan (gezondheids)zorg. Verschillende presentaties tijdens dit seminarie wezen op de mogelijke scenario's voor de toekomst: stijgt of krimpt het aantal het aantal ongezonde levensjaren ten opzichte van de totale levensverwachting, of blijft het relatief stabiel. Anders gesteld, manifesteert de toename van de levensverwachting zich vooral via een toename van het aantal gezonde levensjaren of via een toename van het aantal ongezonde levensjaren, of blijft de verhouding tussen de totale en de gezonde levensverwachting stabiel (en nemen ze dus beiden toe)? Voor de inschatting van de huidige situatie komen er de laatste jaren op meer regelmatige basis indicatoren beschikbaar voor België en de overige EU-landen. Uit de presentaties blijkt echter dat het belangrijk is om verder te investeren in de ontwikkeling van de gegevens op het vlak van (1) de kwaliteit van de indicator en (2) de mogelijkheden tot opsplitsing van de indicator naar sociaaleconomische status.

Dat de totale levensverwachting stijgt en de bevolking verouderd is bekend. De vraag is daarnaast hoe daar tegenaan wordt gekeken. Belangrijk is deze veroudering in een ruimer perspectief te plaatsen en ook oog te hebben voor andere maatschappelijke veranderingen die met de veroudering samenhangen, zoals een veranderend profiel van ouderen. De verwachting dat, in verschillende scenario's, de afhankelijkheidsgraad van ouderen constant blijft in de toekomst, is eveneens een belangrijk gegeven.

Een aspect van de veroudering dat tot dusver sterk onderbelicht blijft betreft de maatschappelijke effecten van de te verwachten sterke toename van het aantal personen op zeer hoge leeftijd: 90+ en 100+. Schattingen over de evolutie van het aantal honderdjarigen voor UK en FR liggen in dezelfde lijn: van 10.000-15.000 tot 200.000-300.000 tegen 2060. Er is tot dusver nog weinig geweten over de gevolgen van deze te verwachten evolutie op het vlak van gezondheid, zorg, ...

In dit verband benadrukten verschillende sprekers de mogelijkheden dankzij de medische en technologische vooruitgang op het gebied van gezondheid. Het onderzoek onder andere wat betreft geneesmiddelen, genterapie, nanotechnologie maakt het mogelijk dat op korte, middellange of lange termijn een significante toename van het aantal gezonde levensjaren mag worden verwacht. Dit zou positieve gevolgen kunnen hebben, onder meer op het niveau van de medische kosten (minder uitgaven).

Om te besluiten: er blijven nog veel aspecten van de impact van de veroudering en de stijgende levensverwachting op de gezondheidssituatie van de bevolking verder te onderzoeken. Er zijn echter nu al indicatoren beschikbaar die van grote waarde zijn voor het beleid. Gelet op de grote uitdagingen komt het er op aan om deze een meer prominente plaats te geven in de beleidsvoorbereiding. Een verdere versterking van de statistische capaciteit op dit vlak is echter ook aangewezen.